RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 111.745 van 22 oktober 2002
in de zaak A. 67.307/XII-749.

In zake : Sylvain SWERTS,
die woonplaats kiest bij
advocaat M. Maes,
kantoor houdende te Lokeren,
Zelestraat 99

tegen :

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Sylvain Swerts op 19 januari 1996 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van 9 november 1995 van de centrale raad van de Argo om hem ter beschikking te stellen wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst met ingang van 9 maart 1990;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd H. Verhulst;

Gelet op de beschikking van 27 januari 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 5 maart 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 16 april 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad G. Van Haegendoren;

Gehoord de opmerkingen van advocaat M. Maes, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat M. Stommels, die loco Mr. R. Rombaut verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur D. Mareen;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1. Verzoeker is een met ingang van 1 september 1970 vast benoemd onderwijzer, op het ogenblik van de feiten die aanleiding geven tot de bestreden maatregel geaffecteerd aan de rijksbasisschool te Dessel.

2. Op 1 maart 1990 betekent het bestuur van het basisonderwijs aan het instellingshoofd van de rijksbasisschool te Dessel het voorstel om verzoeker "'ter beschikking te stellen wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst' zoals bepaald in art. 164 van het K.B. van 22 maart 1969, en art. 4 van het K.B. van 18 januari 1974". Verzoeker heeft dit voorstel geviseerd op 9 maart 1990, en tekent op 15 maart 1990 beroep aan tegen dit voorstel met de wens door de raad van beroep gehoord te worden.

3. Op 4 juli 1990 wordt aan het instellingshoofd van -nu- de basisschool van het gemeenschapsonderwijs te Dessel meegedeeld dat het bezwaarschrift van verzoeker "eerlang door de Raad van Beroep zal behandeld worden". Op 10 juli 1990 tekent verzoeker dit schrijven voor ontvangst.

4. Op 25 juli 1990 kan een vakbondsafgevaardigde voor verzoeker het persoonlijk dossier inkijken en kennis nemen van de in het administratief dossier berustende stukken.

5. Luidens stukken van het administratief dossier heeft de centrale raad van de Argo "op 25 augustus 1994 de Raad van Beroep ingesteld bij het KB van

22 maart 1969 opnieuw samengesteld" en "[t]ijdens de zitting van 19 januari 1995 werden de laatste details geregeld". Op 29 juni 1995 schrijft de Argo aan verzoeker dat "[r]ecent werd beslist door de Centrale Raad [...] de dossiers aanhangig bij de Raad van Beroep [...] af te werken", nog vermeldend dat "[d]oor omstandigheden buiten de wil van de ARGO werd tot hiertoe geen gevolg gegeven aan uw beroep. Daar komt nu echter verandering in" en dat verzoeker binnenkort een oproep zal ontvangen voor een zitting van de raad van beroep.

6. Op 5 oktober 1995 behandelt de raad van beroep het bezwaarschrift van verzoeker. De raad is "na beraadslaging en na geheime stemming met 3 stemmen voor en 2 stemmen tegen" van oordeel dat de terbeschikkingstelling verantwoord was op 1 maart 1990 maar adviseert :

> "- gelet op het feit dat de afhandeling van het beroep de redelijke termijn voor behandeling heeft overschreden;
> - gelet op het feit dat uit het dossier blijkt dat het een goede leerkracht betreft,
> voor de heer Sylvain Swerts een oplossing te zoeken door betrokkene buiten de regio met een opdracht in het onderwijs te belasten".

7. Op 9 november 1995 beslist de centrale raad van de Argo :

> "-overwegende het feit dat de Centrale Raad mits motivering van het advies van de Raad van Beroep kan afwijken en een andere beslissing nemen;
> - overwegende de diverse motieven opgenomen in de voorafgaande bespreking die de afwijkende beslissing van de Centrale Raad schragen
> de heer Swerts Sylvain, vast benoemd onderwijzer, ter beschikking te stellen wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst met ingang van 9 maart 1990, de datum van kennisname van het voorstel in die zin, geformuleerd door de heer De Graeve, bestuursdirecteur".

Deze beslissing wordt met een 20 november 1995 gedateerd schrijven aan verzoeker meegedeeld;

<u>Over de gegrondheid van het beroep</u>.

Overwegende dat verzoeker in een eerste middel onder meer de schending aanvoert van "algemene rechtsbeginselen" en van artikel 5 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 genomen ter toepassing van artikel 164 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel, van het paramedisch personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der

internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen;

Overwegende dat verzoeker die beginselen en bepaling geschonden acht omdat de bestreden beslissing werd “getroffen met miskenning van de vereiste om te oordelen binnen een ‘redelijke termijn’”; dat verzoeker toelicht, om te oordelen of de redelijke termijn is overschreden, dat rekening moet worden gehouden met de complexiteit van de zaak, de houding van de betrokkene en de houding van de overheid die moet beslissen, dat het geenszins een complexe zaak betreft, dat zijn houding zeker geen aanleiding tot vertraging is geweest, dat hij ten volle heeft meegewerkt en ook sedert 1990 herhaaldelijk om behandeling van zijn dossier vroeg en tenslotte, dat het structureel probleem, waardoor de raad van beroep gedurende jaren niet operationeel was, geen element van verontschuldiging kan uitmaken; dat hij er op wijst dat het bedoeld artikel 5 expliciet bepaalt dat de raad van beroep zijn advies meedeelt binnen een termijn van drie maanden; dat volgens verzoeker “deze termijn beoogt de rechtszekerheid te verzekeren, dewelke door de gevolgde procedure duidelijk is geschonden”;

Overwegende dat verzoeker die “schending van de rechtszekerheid” ook aanvoert als een tweede middel, waaromtrent hij onder meer nogmaals verwijst naar zijn herhaald aandringen op een uitspraak en stelt gedurende ruim zes jaar “in een toestand van onaanvaardbare rechtsonzekerheid [te zijn] gelaten”;

Overwegende dat verzoeker door de bestreden beslissing ter beschikking is gesteld en dit wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst, hetgeen een ordemaatregel is waartoe ten tijde van de bestreden maatregel besloten kon worden overeenkomstig het artikel 164 van het reeds genoemde koninklijk besluit van 22 maart 1969 en het ter uitvoering van dit artikel 164 genomen koninklijk besluit van 18 januari 1974; dat meer bepaald artikel 5 van het laatstgenoemd koninklijk besluit, zoals het was geredigeerd ten tijde van de bestreden beslissing, over de procedure stelt wat volgt :

> “De terbeschikkingstelling wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst moet voorafgegaan worden door een voorstel, opgemaakt door het hoofd van het bestuur waaronder de instelling ressorteert.
> Dit voorstel wordt medegedeeld aan het personeelslid, dat in beroep kan gaan bij de bevoegde raad van beroep binnen een termijn van tien dagen, zoals bepaald in artikel 144 van het voormeld koninklijk besluit van 22 maart 1969.
> De raad van beroep deelt de minister zijn gemotiveerd advies mede binnen een

termijn van drie maanden. Gedurende de procedure wordt het personeelslid van zijn ambtsbevoegdheid ontheven.

Heeft de betrokkene binnen de gestelde termijn geen beroep aangetekend, dan wordt het voorstel rechtstreeks doorgestuurd naar de minister.";

Overwegende dat de bestreden maatregel er een is die de rechtstoestand van een personeelslid op negatieve wijze beïnvloedt; dat het ambtelijk voorstel van het hoofd van het bestuur een voorbereidende handeling is die wezenlijk een tijdelijk karakter heeft, aangezien daarop hoe dan ook een definitieve beslissing moet volgen; dat het bestuur die definitieve beslissing niet mag nemen alvorens het gemotiveerd advies van de raad van beroep te kennen, zonder daarbij een essentiële waarborg van de ambtenaar van alle inhoud te ontdoen; dat daarom de termijn van drie maanden waarin de raad van beroep luidens het aangehaalde artikel 5 advies moet geven niet is voorgeschreven op straffe van verval, maar een termijn van orde is; dat de raad van beroep wel verplicht is hoe dan ook tot een gemotiveerd advies te komen waarvan het bestuur voor het nemen van zijn beslissing kennis moet nemen; dat ondertussen het voorlopige voorstel overeen-komstig hetzelfde artikel 5 automatisch tot gevolg heeft dat het betrokken personeelslid van zijn ambtsbevoegdheid wordt ontheven; dat uit die reglementering volgt dat die tijdelijke toestand in beginsel slechts enige maanden mag duren; dat dit alleszins betekent dat de definitieve beslissing - en dus uiteraard ook het daaraan voorafgaande advies - er moet komen binnen een redelijke termijn, te meer nog nu aan die definitieve beslissing terugwerkende kracht wordt verleend;

Overwegende dat in het voorliggende geval het voorstel van het hoofd van het bestuur tot terbeschikkingstelling van verzoeker aan deze ter visering werd voorgelegd op 9 maart 1990 en dat verzoeker binnen de voorgeschreven termijn in beroep is gegaan, op 15 maart 1990, bij de raad van beroep; dat de uiteindelijke beslissing eerst is genomen op 9 november 1995, of meer dan vijf jaar later;

Overwegende dat een verloop van vijf jaar voor de afhandeling van de zaak niet anders dan aanzienlijk kan worden genoemd;

Overwegende dat, om nu de redelijkheid van die termijn te beoordelen, rekening moet worden gehouden met de concrete omstandigheden van de zaak, en zo in het bijzonder met inachtneming van het belang ervan voor het betrokken personeelslid, met het gedrag van de betrokken partijen en met de

complexiteit van het dossier; dat die elementen hierna door de Raad nader worden onderzocht;

Overwegende dat de bestreden beslissing van 9 november 1995 er uiteindelijk is gekomen op grond van een advies van de raad van beroep van 5 oktober 1995, zodat de vertraging geheel is toe te schrijven aan de procedure bij de raad van beroep; dat de verwerende partij, om het tijdsverloop te kunnen verantwoorden, in haar memorie van antwoord argumenteert als volgt :

> "a. Bij het totstandkomen van het DRP (=nieuw statuut voor de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs) werd opnieuw een raad van beroep in het leven geroepen, maar met een totaal andere samenstelling en totaal nieuwe bevoegdheden dan de 'oude raden van beroep' (=die operationeel waren onder het oude statuut).
> De 'oude raden van beroep' hadden bijgevolg ingevolge het nieuw statuut van 27.03.1991 geen bevoegdheden meer, tenzij krachtens art. 98 van het DRP dat stelt dat de tuchtprocedures ingeleid voor het in werking treden van het DRP dienen te worden voortgezet overeenkomstig de desbetreffende wets-, decreets- en reglementsbepalingen van kracht voor de inwerkingtreding van het DRP.
>
> b. De samenstelling van die 'oude raden van beroep' was gebaseerd op het oude statuut dat geen rekening hield met de bevoegdheidsoverdracht van de inrichting van het gemeenschapsonderwijs naar de Argo.
> De 'oude raden van beroep' kwamen zelfs vóór het inwerkingtreden van het DRP niet langer samen omdat de samenstelling ervan niet langer voldeed aan de nieuwe bevoegdheidsstructuur in het gemeenschapsonderwijs.
>
> c. Tussen de minister van onderwijs en de Argo bestond de betwisting hoofdzakelijk uit het feit dat de Argo stelde dat ... niet over de rechtsgronden beschikte om de 'oude raden van beroep' opnieuw te installeren.
> De Argo was de mening toegedaan dat de regelgevende overheid hiervoor diende in te staan. Dit werd op een bepaald ogenblik gevolgd door de minister van onderwijs; een standpunt dat achteraf werd herroepen.
>
> d. Op het ogenblik dat de Argo dan toch het initiatief nam en stappen ondernam om de 'oude raden van beroep' dan toch samen te stellen en te installeren - regelgever bleef toch stilzitten - kwam het probleem van de niet-representativiteit van de liberale vakbond in het sectorcomité X (onderwijs) aan de orde. Door haar niet-representatief zijn kon zij enerzijds niet zetelen in de 'oude raden van beroep', en anderzijds konden de bepalingen omtrent de samenstelling van de oude raden van beroep niet worden toegepast omdat die regelgeving rekening houdt met drie representatieve vakorganisaties.
> Opnieuw bevond men zich in een pat-situatie.
> Rekening houdend hiermee konden de oude raden van beroep pas worden samengesteld vanaf het ogenblik dat de liberale vakbond opnieuw representatief werd of vanaf het ogenblik dat de regelgever de bepalingen rond de samenstelling van die oude raden van beroep wijzigde.
> De Argo heeft- slechts gewapend met de regelgeving die bestond - moeten wachten tot op het ogenblik dat het VSOA opnieuw representatief werd, zoniet zou allicht later de onwettigheid van de raad van beroep aan de kaak worden gesteld.";

dat zij dan stelt dat “niet Argo, doch de Vlaamse Gemeenschap [...] aan de basis [ligt] van deze nalatigheid”; dat zij daarentegen zelf toegeeft: “Prima facie naar de eigen maatstaven van Argo werd het beroep laat behandeld”; dat zij nog uiteenzet :

> “In casu dient toch rekening gehouden met de omstandigheid dat Argo in essentie en in deze zaak in het bijzonder de belangen te behartigen heeft van minderjarige kinderen. Dat bijgevolg een blind toepassen van wat ogenschijnlijk een ‘rigide’ termijnsuggestie (onredelijk lang) passend kan zijn zo zonder enige reden of oorzaak het betrokken bestuur manifest nalaat, gevolg gevend aan verzoekers beroep tegen een maatregel, de daartoe geëigende en functionerende raden samen te roepen.
> Essentieel eveneens is het na te gaan of verzoeker precies door de laattijdigheid een schade heeft opgelopen. Argo heeft van verzoeker in die tussentijd geen vraag noch verzoek terzake gehad. Er kan moeilijk aangenomen worden dat verzoeker nu nog plots integratie in de oude schoolgemeenschap bijvoorbeeld zou vragen.”;

Overwegende dat wat onder punt a van het verweer geschreven is, slechts herinnert aan de overgangsmaatregel in het rechtspositiedecreet met betrekking tot de hangende tuchtprocedures en niet in tegenspraak is met de overgangsmaatregel met betrekking tot de voorliggende ordemaatregel die opgenomen is in artikel 60 van het toepasselijke rechtspositiedecreet en op grond waarvan de huidige zaak nog moest worden afgehandeld overeenkomstig de vroeger geldende regelgeving;

Overwegende dat verwerende partij voorts onder de punten b, c en d van haar verweer toelicht hoe het niet operationeel zijn van de zogenaamde “oude” raad van beroep ingevolge administratieve onduidelijkheden omtrent zijn samenstelling, gedurende jaren het geven van een advies hebben belet; dat het dus niet de complexiteit van het dossier of andere gegevens eigen aan de zaak zelf kunnen zijn die voor de vertraging hebben gezorgd; dat integendeel het dossier op 29 juli 1995 aan de nieuw samengestelde raad van beroep blijkt te zijn bezorgd en deze dan op 5 oktober 1995 zijn advies heeft kunnen geven;

Overwegende dat verwerende partij er van uit gaat dat bij de beoordeling van de termijn buiten beschouwing moeten blijven de periodes die voor vertraging in de procedure zorgen maar waarvan de oorzaken voor die vertraging geheel buiten haar bereik lagen; dat verwerende partij in het aangehaalde verweer zo twee - onduidelijk is: consecutieve of overlappende - periodes aanstipt onder de punten b en c enerzijds en onder punt d anderzijds waarvan zij beweert dat de oorzaken buiten haar bereik lagen; dat derhalve de vraag rijst of de aangehaalde

gegevens door verwerende partij als een verontschuldiging voor de vertraging kunnen worden ingeroepen derwijze dat de periode tussen 15 maart 1990 en 25 augustus 1994, datum waarop de raad van beroep door verwerende partij opnieuw werd samengesteld of 29 juli 1995, datum waarop de raad van beroep blijkens het administratief dossier effectief kennis heeft genomen van het dossier, niet in de beoordeling van de redelijke termijn mag worden betrokken;

Overwegende dat de regels met betrekking tot de samenstelling van de raad van beroep, die neergelegd zijn in de artikelen 135 en volgende van het koninklijk besluit van 22 maart 1969, wezenlijk neerkomen op een paritaire samenstelling met eensdeels leden van het "rijksonderwijs" en anderdeels leden van de vakorganisaties die zitting hebben in het sectorcomité X, onder voorzitterschap van een voorzitter "gekozen onder de opperambtenaren van het Ministerie"; dat die tekst welke dateert van vóór de staatshervorming, zolang hij niet is gewijzigd zijn gelding behoudt, wetende dat hij gelezen moet worden in het licht van de tussengekomen bevoegdheidsverdeling tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap en de verwerende partij als autonome inrichtende macht van -thans- het gemeenschapsonderwijs; dat rekening houdend hiermee niet wordt ingezien waarop de in de punten b en c van haar verweer geschreven maar niet onderbouwde beweringen van de verwerende partij steunen, namelijk dat de zo-even geschetste regels betreffende de samenstelling van de raad van beroep "geen rekening hield met de bevoegdheidsoverdracht van de inrichting van het gemeenschapsonderwijs naar de Argo" of "niet langer voldeed aan de nieuwe bevoegdheidsstructuur van het gemeenschapsonderwijs"; dat het enkele probleem lijkt te zijn geweest dat de bevoegde raad van beroep opnieuw moest worden samengesteld; dat onthouden wordt uit het administratief dossier dat de verwerende partij dat ook heeft gedaan, maar niet onmiddellijk; dat immers de raad van beroep dan toch weer wel was samengesteld door de verwerende partij op 25 augustus 1994; dat de verwerende partij gedurende enige tijd in de overtuiging leefde dat het de Vlaamse regering toekwam de vereiste aanstellingen te doen en dat onzekerheid bestond of de voorzitter een ambtenaar van de Argo, dan wel een ambtenaar van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap moest zijn; dat zelfs indien het daarbij tot een betwisting is gekomen met de Vlaamse Gemeenschap, Argo een betwisting aanvoert die hij zelf reeds sedert zijn oprichting als autonoom bestuur tot medio 1994 heeft laten aanslepen en uiteindelijk weer laten rusten; dat hoe dan ook die eventuele onzekerheid over de eigen bevoegdheden en verplichtingen in hoofde van een bestuur niet kan worden beschouwd als een onoverkomelijke en dit bestuur geheel niet aan te rekenen vertraging; dat zulks

alleszins niet een gegeven is dat geheel buiten het eigen bereik van verwerende partij ligt; dat het onder de punten b en c aangevoerde geen afdoende reden is om met de er uit voortvloeiende vertraging geen rekening te houden;

Overwegende dat de verwerende partij op het eerste gezicht meer overtuigt met het onder punt d geschreven verweer, dat verwijst naar onaangepaste of niet toepasbare regelgeving waarvoor niet zijzelf, maar de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is; dat de verwerende partij zichzelf evenwel andermaal een lijdzame rol toeschrijft; dat echter, zelfs indien het zo is dat de vertragingen voor een deel van de periode uitsluitend aan stilzitten van de Vlaamse Gemeenschap is toe te schrijven, een instelling als Argo over administratieve en gerechtelijke middelen beschikt om deze overheid tot optreden aan te manen of in gebreke te stellen; dat de verwerende partij bijgevolg die situatie niet als een "pat-situatie" had te aanvaarden en "slechts gewapend met de regelgeving die bestond - moeten wachten" had; dat door zichzelf die passiviteit op te leggen, verwerende partij in haar verhouding met de volgens haar bevoegde overheid niet de minimale zorgvuldigheid heeft aan de dag gelegd die een behoorlijk bestuur vereist; dat bijgevolg ook deze feiten niet aangenomen kunnen worden om een deel van de verlopen termijn buiten beschouwing te laten;

Overwegende, wat de houding van verzoeker zelf betreft, dat de verwerende partij hem een te passief gedrag verwijt; dat, daargelaten wat verzoeker in de concrete omstandigheden zoals zij hiervoor nader zijn uiteengezet dan wel te doen stond, aan hem alleszins geen verwijt kan worden gemaakt; dat verzoeker niet zelf tot enige vertraging heeft bijgedragen; dat de verwerende partij bovendien geheel ten onrechte in haar memorie van antwoord meent dat zij "van verzoeker in die tussentijd geen vraag noch verzoek gehad heeft"; dat uit het administratief dossier integendeel blijkt dat verzoeker herhaaldelijk bij de voorzitter van de Argo schriftelijk heeft aangedrongen op een spoedige behandeling van zijn zaak, daarbij bij elke volgende brief met meer klem wijzend op de grote vertraging die zijn dossier ondertussen had opgelopen: op 6 februari 1991 ("en dat is na 7 maanden", "met een beleefd verzoek dit te willen bekijken, met het vooruitzicht op de behandeling van deze zaak"), op 17 februari 1992 ("Nu, 23 maanden later of ongeveer 700 dagen, zit ik nog steeds de Raad van Beroep af te wachten"), op 23 maart 1994 ("nu al inderdaad 4 jaar geleden"), op 12 mei 1994 ("...is het mij onduidelijk wat het opzet van dit blijvend uitstel is!") en op 4 januari 1995 ("bijna 5 jaar later kwam hiervan nog niets terecht"); dat hij bovendien zijn vakorganisatie en een senator heeft laten aandringen bij verwerende partij om spoed te zetten achter de zaak;

Overwegende, wat het belang van de zaak voor verzoeker betreft, dat de verwerende partij zich terecht afvraagt “of verzoeker precies door de laattijdigheid een schade heeft opgelopen”; dat die vraag immers verwijst naar het belang van een tijdig of ontijdig beslissen voor verzoeker; dat de verwerende partij daarover doet gelden dat de thans bestreden beslissing, wat zij de “bevestigende beslissing van de centrale raad” noemt, niet méér belastend is dan het voorstel en de betrokkene niet in een ongunstiger rechtstoestand brengt dan voorheen; dat volgens de verwerende partij daarom aan het besluit geen te verregaande retroactiviteit is verleend;

Overwegende dat dit verweer faalt; dat immers een personeelslid van het gemeenschapsonderwijs zich bevindt in een van drie administratieve standen: dienstactiviteit, non-activiteit en terbeschikkingstelling; dat, wat de bestreden maatregel betreft, het louter formuleren van het ambtelijk voorstel geen - nog geen - wijziging brengt in de administratieve stand van het personeelslid dat zich dus nog steeds in de stand dienstactiviteit bevindt, ook al is hij ondertussen tijdelijk van zijn ambtsbevoegdheid ontheven; dat in tegenstelling tot wat de verwerende partij stelt slechts de uiteindelijke beslissing van de centrale raad uitsluitsel geeft over de rechtstoestand van het betrokken personeelslid; dat de centrale raad onder meer het ambtelijk voorstel kan verwerpen, in welk geval het personeelslid geacht wordt steeds in dienstactiviteit te zijn gebleven; dat de centrale raad ook de terbeschikking-stelling kan opleggen, al dan niet met terugwerkende kracht;

Overwegende dat verzoeker in de laatste memorie opmerkt dat de bestreden beslissing, door het tijdsverloop, gebaseerd is op oude elementen en zijn rechten van verdediging heeft geschonden en dat de beslissing hem aldus heeft gehinderd om verklaringen aan te vechten of getuigen te doen horen; dat de Raad die beweringen zelfs niet nader moet onderzoeken; dat immers, om het belang dat de zaak voor hem heeft te beoordelen, ook rekening moet worden gehouden met het morele nadeel dat wordt geleden door het betrokken personeelslid dat, wetende dat er nog een definitieve beslissing over hem moet worden genomen, in blijvende en voortdurende rechtsonzekerheid verkeert over de afloop van de procedure; dat dit laatste een subjectief aspect omvat; dat te dezen de brievenstroom waarmee verzoeker op voortzetting aandrong, evenals het feit dat hij ook andere instanties heeft ingespannen in de hoop het bestuur daardoor tot spoed aan te zetten, voor de Raad van State reeds voldoende aanwijzingen geven dat verzoeker te dezen alleszins een gekwalificeerd moreel nadeel heeft geleden ingevolge het verwaarlozen van de,

ongeacht de aard van de bedoelde maatregel hoe dan ook op het bestuur rustende verplichting om de zaak met bekwame spoed af te handelen; dat dit reeds volstaat om het belang bij de zaak en bij een tijdige afhandeling ervan in hoofde van verzoeker aan te nemen;

Overwegende dat de verwerende partij, om niettemin geen acht te moeten slaan op het termijnverloop, vergeefs het belang van de minderjarige kinderen aanvoert; dat verzoeker immers steeds van zijn ambtsbevoegdheid was ontheven en aan dit feit niets zou zijn veranderd ongeacht welke beslissing de centrale raad zou hebben genomen; dat het de Raad van State niet toekomt in de plaats van het bestuur te beslissen over de bij overschrijding van de redelijke termijn toe te passen maatregel, maar dat het voor de Raad volstaat ter adstructie van deze overweging op te merken dat, zo het bestuur een maatregel in het belang van het onderwijs kan verantwoorden, benevens eventuele andere maatregelen minstens ook een terbeschikkingstelling zonder terugwerkende kracht tot de mogelijkheden behoorde;

Overwegende dat de vraag voorligt van de al dan niet wettigheid van de bestreden maatregel in het licht van de redelijke-termijneis, en niet de vraag wie voor de eventuele onwettigheid verantwoordelijk is; dat de redelijke termijn in de eerste plaats gericht is op het belang van de ambtenaar, met name zijn rechtszekerheid dient; dat de verantwoordelijkheid voor het feit dat de raad van beroep gedurende een aanzienlijke periode niet operationeel was en bijgevolg het administratief beroep niet effectief was georganiseerd, alleszins niet voor de voeten van verzoeker kan worden geworpen; dat, al hetgeen hiervoor is overwogen in acht genomen, de Raad oordeelt dat het verweer van het bestuur om de opgelopen vertraging te vergoelijken in de concrete omstandigheden van de zaak niet opweegt tegen de gefundeerde aanspraken van verzoeker op een tijdige beslissing; dat verzoeker gedurende meer dan vijf jaar verstoken bleef van een eindbeslissing; dat die periode, betrokken op de gegevens van het voorliggend dossier van verzoeker, onredelijk lang is;

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord vraagt, indien de redelijke termijn in casu werd overschreden, “welke sanctie de Raad hieraan zal hechten”; dat de overheid die nalaat binnen een redelijke termijn uitspraak te doen over de voorgestelde terbeschikkingstelling, de last moet dragen van de overschrijding van die termijn; dat de Raad van State aan dergelijke vaststelling slechts één rechtsgevolg kan en mag verbinden, dat is de onwettig

bevonden bestuurshandeling nietig verklaren; dat het daarna aan het bestuur zal toekomen bij het hernemen van de zaak om te beoordelen welke nieuwe beslissing in voorkomend geval in de plaats moet komen van de vernietigde beslissing; dat het eerste en het tweede middel in de besproken mate gegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van 9 november 1995 van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, om Sylvain Swerts ter beschikking te stellen wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst met ingang van 9 maart 1990.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op tweeëntwintig oktober 2002, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. LUST,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **D. VERBIEST.**